Parlament Europejski
2014-2019

Dokument z posiedzenia

B8-0600/2017 }
B8-0632/2017 }
B8-0633/2017 }
B8-0635/2017 } RC1

15.11.2017

WSPÓLNY PROJEKT REZOLUCJI

złożony zgodnie z art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu

zastępujący tym samym projekty rezolucji złożone przez następujące grupy:
ECR (B8-0600/2017)
S&D, Verts/ALE (B8-0632/2017)
ALDE (B8-0633/2017)
PPE (B8-0635/2017)

w sprawie ataków terrorystycznych w Somalii
(2017/2962(RSP))

Joachim Zeller, Tomáš Zdechovský, Pavel Svoboda, Lefteris Christoforou, Dubravka Šuica, Eduard Kukan, Tunne Kelam, Marijana Petir, Elisabetta Gardini, Jarosław Wałęsa, Laima Liucija Andrikienė, Luděk Niedermayer, Lorenzo Cesa, Mairead McGuinness, David McAllister, Jaromír Štětina, Romana Tomc, Željana Zovko, Ivan Štefanec, Michaela Šojdrová, Patricija Šulin, Giovanni La Via, Manolis Kefalogiannis, Maurice Ponga, Adam Szejnfeld, Bogdan Brunon Wenta, Sandra Kalniete, Milan Zver, Roberta Metsola, Andrey Kovatchev, Lars Adaktusson, Seán Kelly, Deirdre Clune, Krzysztof Hetman, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Anna Záborská, László Tőkés, Michael Gahler, Inese Vaidere, Ivana Maletić, Cristian Dan Preda
w imieniu grupy PPE
Elena Valenciano, Victor Boştinaru, Soraya Post, Cécile Kashetu Kyenge
w imieniu grupy S&D
Karol Karski, Branislav Škripek, Ruža Tomašić, Charles Tannock, Jan

Zahradil, Notis Marias, Jana Žitňanská, Ryszard Czarnecki, Anna Elżbieta Fotyga, Zdzisław Krasnodębski, Angel Dzhambazki
w imieniu grupy ECR
Hilde Vautmans, Izaskun Bilbao Barandica, Nedzhmi Ali, Petras Auštrevičius, Beatriz Becerra Basterrechea, Dita Charanzová, Gérard Deprez, Martina Dlabajová, Fredrick Federley, Nathalie Griesbeck, Marian Harkin, Filiz Hyusmenova, Ivan Jakovčić, Petr Ježek, Ilhan Kyuchyuk, Patricia Lalonde, Louis Michel, Javier Nart, Urmas Paet, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Jozo Radoš, Frédérique Ries, Robert Rochefort, Jasenko Selimovic, Pavel Telička, Ivo Vajgl, Marietje Schaake, Johannes Cornelis van Baalen, Cecilia Wikström, Valentinas Mazuronis
w imieniu grupy ALDE
Maria Heubuch, Jordi Solé
w imieniu grupy Verts/ALE
Ignazio Corrao, Isabella Adinolfi, Piernicola Pedicini

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie ataków terrorystycznych w Somalii (2017/2962(RSP))

Parlament Europejski,

– uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Somalii,

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 18 maja 2017 r. w sprawie obozu dla uchodźców w Dadaab[1],

– uwzględniając oświadczenie wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z dnia 15 października 2017 r. w sprawie ataków w Mogadiszu w Somalii oraz oświadczenie jej rzeczniczki z dnia 30 października 2017 r. w sprawie zamachu w Somalii,

– uwzględniając konkluzje Rady z dnia 3 kwietnia 2017 r. w sprawie Somalii,

– uwzględniając wystąpienie UE na 36. posiedzeniu Rady Praw Człowieka z dnia 27 września 2017 r. w sprawie interaktywnego dialogu z niezależnym ekspertem ds. Somalii,

– uwzględniając rezolucje Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2372 (2017) z dnia 30 sierpnia 2017 r. i 2383 (2017) z dnia 7 listopada 2017 r.,

– uwzględniając sprawozdanie Sekretarza Generalnego ONZ dla Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie Somalii z dnia 5 września 2017 r.,

– uwzględniając oświadczenie Rady Bezpieczeństwa ONZ z dnia 15 października 2017 r. w sprawie zamachu terrorystycznego w Mogadiszu,

– uwzględniając oświadczenie przewodniczącego Komisji Unii Afrykańskiej (UA) z dnia 15 października 2017 r. w sprawie zamachu w Mogadiszu,

– uwzględniając oświadczenia misji Unii Afrykańskiej w Somalii (AMISOM), w których potępiono zamachy terrorystyczne z 14 i 28 października 2017 r.,

– uwzględniając komunikat końcowy międzynarodowej konferencji w sprawie Somalii, która odbyła się w Londynie w dniu 11 maja 2017 r.,

– uwzględniając wspólny komunikat UE–Unia Afrykańska z dnia 1 czerwca 2017 r. w sprawie realizacji porozumienia paryskiego,

– uwzględniając oświadczenie AMISOM z dnia 8 listopada 2017 r., w którym ogłoszono zamiar rozpoczęcia stopniowego wycofywania wojsk z Somalii od grudnia 2017 r. z przewidywanym zakończeniem tej operacji w 2020 r.,

– uwzględniając zawartą w Kotonu umowę o partnerstwie między AKP a UE,

– uwzględniając mandat Afrykańskiej Komisji Praw Człowieka i Ludów upoważniający ją

[1] Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0229.

do wspierania i ochrony praw człowieka i ludów zgodnie z Afrykańską kartą praw człowieka i ludów,

– uwzględniając Konwencję praw dziecka ONZ oraz jej Protokół fakultatywny w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne,

– uwzględniając konwencję Organizacji Jedności Afrykańskiej w sprawie zapobiegania terroryzmowi i walki z terroryzmem, przyjętą w 1999 r.,

– uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,

A. mając na uwadze, że w dniu 14 października 2017 r. ciężarówka naładowana materiałami wybuchowymi eksplodowała w centrum Mogadiszu, zabijając co najmniej 358 osób, raniąc 228, przy czym nadal trwają poszukiwania dalszych 56 osób; mając na uwadze, że zamach w centrum Mogadiszu to jedna z najkrwawszych operacji terrorystycznych, jakie zorganizowano na świecie w ostatnich latach; mając na uwadze, że w dniu 28 października 2017 r. ponad 30 osób zginęło na skutek detonacji dwóch bomb przed wejściem do hotelu w pobliżu pałacu prezydenckiego w Mogadiszu;

B. mając na uwadze, że choć żadne ugrupowanie nie przyznało się do zorganizowania tych tchórzliwych zamachów, noszą one znamiona organizacji Asz-Szabab, która nie chce teraz stracić popularności na skutek skojarzenia z powodującym aż tyle ofiar śmiertelnych zamachem; mając na uwadze, że obywatele Somalii wielokrotnie potępiali przemoc stosowaną przez Asz-Szabab i zjednoczyli się w reakcji na październikowe zamachy, masowo protestując przeciw Asz-Szabab w wielotysięcznych marszach na ulicach Mogadiszu;

C. mając na uwadze, że w Mogadiszu i w całym kraju w ostatnich miesiącach miały miejsce krwawe zamachy terrorystyczne, w tym z użyciem samochodów-pułapek, strzelaniny, zabójstwa i porwania na zlecenie, co świadczy o stałym zagrożeniu brutalnym ekstremizmem, które panuje w tym kraju;

D. mając na uwadze, że większość zamachów można było przypisać głównie działalności terrorystycznej Asz-Szabab, mimo że Daisz również znana jest z aktywności w tym kraju;

E. mając na uwadze, że po przejęciu w lutym władzy w wyborach postrzeganych jako epokowe i prowadzące wreszcie ten umęczony wschodnioafrykański kraj ku perspektywie stopniowego powrotu do stabilności i dobrobytu prezydent Somalii Mohamed Abdullahi Mohamed zobowiązał się do uwolnienia Somalii od Asz-Szabab;

F. mając na uwadze, że wobec fali zamachów w 2017 r., a zwłaszcza straszliwego zamachu bombowego z 14 października, powstają wątpliwości, czy somalijskie siły bezpieczeństwa – w związku z opuszczeniem Somalii przez AMISOM zaplanowanym na 2018 r. – będą w stanie zwalczać terroryzm bez pomocy z zewnątrz;

G. mając na uwadze, że oddziały AMISOM niejednokrotnie oskarżano o poważne przypadki łamania praw człowieka, w tym o masowe zabójstwa, a w niektórych przypadkach o wykorzystywanie do celów seksualnych i nadużycia seksualne; mając na uwadze, że przerzucenie zagranicznych wojsk na terytorium Somalii bez mandatu ONZ/UA daje poważne powody do obaw z uwagi na wcześniejsze zarzuty o łamanie praw człowieka

przez siły AMISOM;

H. mając na uwadze, że oprócz brutalnego ekstremizmu także susza, konflikty międzyklanowe i przymusowe eksmisje zmusiły setki tysięcy osób do porzucenia domostw w samym tylko ubiegłym roku, a wiele z tych osób trafiło do kontrolowanych przez rząd ośrodków miejskich; mając na uwadze, że wiele osób mieszka w niebezpiecznych osadach, gdzie szczególnie kobiety i dziewczęta narażone są na nadużycia i przemoc seksualną;

I. mając na uwadze, że widmo głodu wciąż wisi nad Somalią, gdzie około 400 tys. dzieci cierpi z powodu ostrego niedożywienia, a 3 mln osób znajduje się w sytuacji kryzysowej pod względem warunków bezpieczeństwa żywnościowego; mając na uwadze, że w Somalii przebywa około 1,1 mln osób wewnętrznie przesiedlonych, a 900 tys. somalijskich uchodźców schroniło się w krajach regionu;

J. mając na uwadze, że w obozach w Kenii przebywa 420 tys. somalijskich uchodźców, w tym 350 tys. w obozie w Dadaab, a rząd Somalii i Kenii oraz UNHCR uzgodnili zorganizowanie dobrowolnego powrotu 10 tys. uchodźców do Somalii, na obszary niekontrolowane przez Asz-Szabab; mając na uwadze, że osoby powracające mają problemy z ponowną integracją i niewielkie szanse na znalezienie pracy; mając na uwadze, że wielu uchodźców w obozie w Dadaab ma somalijskie korzenie, ale nigdy nie zaznało życia poza obozem i jest praktycznie bezpaństwowcami, co oznacza, że nie można ich wysłać do Somalii;

K. mając na uwadze, że od 2016 r. UE stopniowo zwiększała roczną pomoc humanitarną dla Somalii, zwłaszcza w reakcji na dotkliwą suszę, która pustoszyła kraj, i przyznała swoim partnerom humanitarnym kwotę120 mln EUR w 2017 r. oraz uruchomiła pomoc doraźną w wysokości 100 000 EUR, aby wspomóc wysiłki na rzecz szybkiego reagowania na potrzeby medyczne w Mogadiszu po ataku z 14 października; mając na uwadze, że UE początkowo zmobilizowała także dwa okręty z operacji morskiej UE Atalanta oraz loty z doraźną pomocą, aby dostarczyć pilnie potrzebne środki medyczne do szpitali w Mogadiszu;

L. mając na uwadze, że UE przekazała 486 mln EUR z Europejskiego Funduszu Rozwoju (2014–2020), głównie na realizację porozumienia w sprawie nowego ładu dla Somalii, a konkretnie na tworzenie struktur państwowych i zapewnianie pokoju, bezpieczeństwa żywnościowego i odporności na kryzysy oraz na edukację; mając na uwadze, że UE zobowiązała się również do wspierania AMISOM z wykorzystaniem Instrumentu na rzecz Pokoju w Afryce;

M. mając na uwadze, że w grudniu 2016 r. Bank Światowy zobowiązał się do nasilenia walki z ekstremalnym ubóstwem, ogłaszając że kraje rozwinięte zadeklarowały rekordową kwotę 75 mld USD w postaci dotacji i pożyczek uprzywilejowanych na rzecz Międzynarodowego Stowarzyszenia Rozwoju; mając jednak na uwadze, że Somalia nie kwalifikuje się do finansowania z Międzynarodowego Stowarzyszenia Rozwoju, ponieważ winna jest bankowi i MFW ponad 300 mln USD w ramach 5 mld USD zadłużenia u wielostronnych i dwustronnych wierzycieli;

N. mając na uwadze, że dzieci nadal giną, są arbitralnie zatrzymywane i wcielane nie tylko do Asz-Szabab, ale także werbowane przez somalijskie siły zbrojne, mimo że w styczniu

2015 r. Somalia ratyfikowała konwencję ONZ o prawach dziecka, a w listopadzie 2015 r. zatwierdziła deklarację w sprawie bezpiecznych szkół, zobowiązując się do podjęcia konkretnych działań w celu ochrony uczniów i placówek oświatowych;

O. mając na uwadze, że wobec braku działających sądów cywilnych rząd somalijski korzysta z sądów wojskowych przy osądzaniu i skazywaniu cywilów, co nie daje gwarancji ochrony ich praw; mając na uwadze szerokie uprawnienia śledcze przyznane krajowej agencji wywiadu i bezpieczeństwa (NISA), która nie posiada obecnie mandatu do egzekwowania prawa, co prowadzi do poważnych naruszeń praw procesowych przysługujących osobom przetrzymywanym przez NISA;

P. mając na uwadze, że według Transparency International Somalia jest najbardziej skorumpowanym krajem na świecie po raz dziesiąty z rzędu; mając na uwadze, że rząd Somalii wciąż stoi w obliczu licznych wyzwań, takich jak korupcja i brak szerokiego poparcia wśród ludności, co w sposób nieunikniony prowadzi do braku zaufania do instytucji publicznych i w konsekwencji do popierania radykalnych islamistów i ugrupowań terrorystycznych;

1. wyraża głębokie współczucie dla ofiar niedawnych ataków terrorystycznych w Somalii i ich rodzin oraz szczerze ubolewa nad utratą istnień ludzkich; jednocześnie stanowczo potępia sprawców tych ataków, przypisywanych ugrupowaniu rebelianckiemu Asz-Szabab;

2. przypomina, że trwałą stabilność i pokój można osiągnąć jedynie poprzez włączenie społeczne, zrównoważony rozwój i dobre rządy oparte na zasadach demokratycznych i praworządności, w których istnieje pełne poszanowanie godności i praw człowieka;

3. z zadowoleniem przyjmuje szybką reakcję Komisji w następstwie ataku terrorystycznego z 14 października 2017 r.; wzywa UE i partnerów międzynarodowych do wypełnienia zobowiązań wobec Somalii, w pierwszej kolejności poprzez działania na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego w celu zapobieżenia problemom strukturalnym prowadzącym do klęski głodu, wspierania bezpieczeństwa i pogodzenia narosłych animozji, poprawy gospodarowania finansami publicznymi oraz udzielania wsparcia w zakresie zakończenia przeglądu konstytucji niezbędnego do osiągnięcia trwałej stabilności;

4. ubolewa nad faktem, że pomimo wielokrotnych ostrzeżeń ze strony organizacji humanitarnych, agencji pomocowych i Parlamentu Europejskiego, Somalia nadal stoi na skraju klęski głodu; przypomina, że liczbę ofiar śmiertelnych w wyniku klęski głodu z 2011 r. dodatkowo powiększył brak bezpieczeństwa i działalność bojówek ekstremistycznych z ugrupowania Asz-Szabab mająca na celu zablokowanie dostaw pomocy żywnościowej na obszary południowo-środkowej Somalii, które były wówczas kontrolowanie przez to ugrupowanie; wzywa wszystkie strony do współpracy z organizacjami humanitarnymi z pełnym poszanowaniem zasad humanitarnych w celu umożliwienia niezakłóconego i stałego dostępu do osób nadal cierpiących i będących w potrzebie, zwłaszcza na obszarach wiejskich;

5. z zadowoleniem przyjmuje proces wyborczy zorganizowany w lutym 2017 r., który doprowadził do wyboru nowego prezydenta, i wyraża nadzieję, że wybory te wzmocnią stabilność polityczną, będą stanowić zachętę do przyjęcia niezbędnych reform i

doprowadzą do postępów w realizacji projektu federalnego w ścisłej koordynacji i współpracy ze stanami federacji (FMS); podkreśla, jak ważne jest zwalczanie powszechnej w kraju korupcji i zapewnienie perspektyw ludziom młodym w tym kraju, tak aby zmniejszyć ryzyko ich rekrutacji przez Asz-Szabab;

6. z zadowoleniem przyjmuje decyzję krajowego forum przywódców Somalii o wspieraniu zakładania i rejestracji partii politycznych w oczekiwaniu na wybory w 2020 r., w oparciu o zasadę „jedna osoba, jeden głos”, jak również próbę odbudowy instytucji państwowych i przyjęcie ważnych nowych ustaw w sprawie partii politycznych i utworzenia niezależnej krajowej komisji praw człowieka; podkreśla, że należy podjąć działania mające na celu zwiększenie reprezentacji kobiet;

7. podkreśla znaczenie wkładu diaspory i społeczeństwa obywatelskiego tego kraju w celu przywrócenia nie tylko ładu, lecz również rozwoju gospodarczego i społecznego, zwracając uwagę na znaczenie reprezentacji i uczestnictwa kobiet w procesach decyzyjnych; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje wzrost liczby kobiet wśród posłów do parlamentu (do 24 %) i w rządzie Somalii, mając na uwadze potrzebę dalszych starań na rzecz poprawy równowagi płci zarówno w UE, jak i w Somalii;

8. uwzględnia deklarację Międzyrządowego Organu ds. Rozwoju w Afryce Wschodniej (IGAD), wydaną w Nairobi, w sprawie trwałych rozwiązań dla uchodźców somalijskich i reintegracji osób powracających do Somalii, z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie do wypracowania kompleksowego podejścia regionalnego, przy jednoczesnym zachowaniu ochrony i propagowaniu samodzielności w krajach azylu, przy wsparciu społeczności międzynarodowej i zgodnie z międzynarodowym podziałem odpowiedzialności określonym w kompleksowych ramach działań na rzecz uchodźców deklaracji nowojorskiej;

9. wzywa Komisję, by w większym stopniu konsultowała się z podmiotami w regionie, w tym ze społecznościami lokalnymi, samorządami i organizacjami pozarządowymi, aby skoncentrować się na zidentyfikowanych lokalnie problemach i potrzebach oraz na stworzeniu sprzyjających warunków i zwiększeniu potencjału w zakresie powrotów uchodźców do swoich krajów;

10. wyraża zaniepokojenie szerokimi kompetencjami NISA i wykorzystywaniem przez nią sądów wojskowych do ścigania domniemanych sprawców przestępstw związanych z terroryzmem, wielokrotnie z pominięciem rzetelnego procesu sądowego i wymierzając karę śmierci bez rozstrzygnięcia kwestii odpowiedzialności;

11. zwraca się do rządu Somalii i do UE, w ramach jej działań na rzecz praworządności w Somalii, o dopilnowanie, by NISA została objęta skutecznymi mechanizmami nadzoru oraz o budowanie fachowej wiedzy technicznej somalijskiego wydziału śledczego (CID), tak aby mógł on prowadzić wnikliwe i skuteczne dochodzenia przy jednoczesnym poszanowaniu praw człowieka;

12. z zadowoleniem przyjmuje w szczególności porozumienie polityczne zawarte w dniu 16 kwietnia 2017 r. przez przywódców Somalii w celu włączenia sił regionalnych i federalnych do spójnych struktur bezpieczeństwa będących w stanie stopniowo przejmować główną odpowiedzialność za zapewnienie bezpieczeństwa oraz szybkie ustanowienie krajowej rady bezpieczeństwa oraz biura bezpieczeństwa narodowego;

13. uznaje istotną rolę, jaką AMISOM odgrywa w zapewnianiu bezpieczeństwa i stabilności, co umożliwia Somalii ustanowienie instytucji politycznych i rozszerzenie władzy państwowej w oczekiwaniu na przekazanie odpowiedzialności za bezpieczeństwo somalijskim instytucjom i służbom; z zadowoleniem przyjmuje prowadzone przez Unię Afrykańską dochodzenie w sprawie zarzutów o przemoc seksualną ze strony oddziałów AMISOM; wzywa do całkowitego zastosowania się do zaleceń ze sprawozdań Sekretarza Generalnego ONZ w sprawie Somalii i, zgodnie z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2272 (2016), apeluje do UA i państw udzielających pomocy wojskowej o dopilnowanie, by zarzuty zostały odpowiednio i dokładnie zbadane, a sprawcy stanęli przed sądem; podkreśla znaczenie możliwości rozszerzenia mandatu AMISOM na okres po maju 2018 r., ostrzegając, że przedwczesne przekazanie kompetencji siłom somalijskim mogłoby być szkodliwe dla długoterminowej stabilności;

14. podkreśla, że konieczne jest zwalczanie bezkarności i zapewnienie pociągnięcia do odpowiedzialności sprawców zbrodni przeciwko ludzkości i zbrodni wojennych popełnionych w Somalii; zwraca uwagę na propozycję prezydenta Somalii dotyczącą amnestii za niektóre przestępstwa dla tych, którzy porzucą terroryzm i przemoc oraz będą chcieli opuścić Asz-Szabab i inne ugrupowania terrorystyczne, a także zachęca do opracowania przepisów dotyczących amnestii;

15. potępia werbowanie dzieci przez bojowników z ugrupowania Asz-Szabab i wykorzystywanie dzieci przez siły bezpieczeństwa jako żołnierzy i informatorów, w tym wykorzystywanie schwytanych dzieci-żołnierzy lub dezerterów; przypomina, że rząd Somalii zobowiązał się do rehabilitacji byłych dzieci-żołnierzy oraz postawienia osób odpowiedzialnych za ich werbowanie przed wymiarem sprawiedliwości; wzywa międzynarodowych darczyńców, w tym UE, do priorytetowego traktowania rehabilitacji, edukacji i bezpiecznej nauki szkolnej jako kluczowego elementu niezbędnego do przerwania śmiercionośnej spirali przemocy; wzywa władze do traktowania dzieci podejrzanych o powiązania z Asz-Szabab przede wszystkim jako ofiary i do kierowania się dobrem dziecka z zachowaniem międzynarodowych standardów ochrony jako zasad przewodnich;

16. wyraża poważne zaniepokojenie w związku z tym, że zasoby naturalne – w szczególności węgiel drzewny – pozostają znaczącym źródłem finansowania terrorystów, co jest przyczyną poważnej degradacji środowiska w Somalii; wzywa Komisję do zbadania, w jaki sposób systemy identyfikowalności i należytej staranności mogą zostać rozszerzone, tak aby obejmowały wszystkie rodzaje zasobów naturalnych wykorzystywanych do działań terrorystycznych i przemocy; w związku z tym wzywa wszystkie strony do zapewnienia przestrzegania rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ zakazującej wywozu somalijskiego węgla drzewnego;

17. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Unii Afrykańskiej, prezydentowi, premierowi i parlamentowi Somalii, Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych, Radzie Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych, Radzie Praw Człowieka oraz Wspólnemu Zgromadzeniu Parlamentarnemu AKP-UE.